

Asta Tikkanen

## **NUORTEN LAULAMINEN**

Motivaatio ja innostus

## **NUORTEN LAULAMINEN**

Motivaatio ja innostus

Asta Tikkanen  
Opinnäytetyö  
Syksy 2018  
Musiikin tutkinto-ohjelma  
Oulun ammattikorkeakoulu

## TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu  
Musiikin tutkinto-ohjelma, musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto

---

Tekijä: Asta Tikkanen

Opinnäytetyön nimi: Nuorten laulaminen: Motivaatio ja innostus

Työn ohjaaja: Jouko Tötterström

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2018

Sivumäärä: 25

---

Opinnäytetyö käsittelee nuorten lauluintoa ja motivaatiota. Tarkoituksena on selvittää, mitkä tekijät ovat nuorten laulamisen apuna tukemassa laulua ja mitkä tekijät mahdollisesti hankaloittavat sitä. Työn tavoitteena on tuoda esille lauluprosessiin vaikuttavia tekijöitä. Tällaisia ovat muun muassa musiikkisuhde, nuoren musikaalinen kehitys, musiikillinen älykkyys ja musiikin opiskelumotivaatio.

Aineistona työssä on käytetty alan tärkeitä ja keskeisiä teoksia vuodesta 1950 alkaen tähän päivään asti. Kirjallisuus on opinnäytetyön keskeisin tietoperusta, jota sitten peilataan omiin kokemuksiin. Teoriaosuus käsittelee nuorten lauluopetusta ja äänenmuodostusta hyvin teoreettisesta näkökulmasta, kun taas omissa kokemuksissa tarkastellaan aihetta henkilökohtaisesta näkökulmasta.

Opinnäytetyön keskeiset tulokset osoittavat, että nuoren musikaalinen kehitys koostuu monista osatekijöistä. Näistä tärkeimpänä on varmasti musiikin opiskelumotivaatio, josta saisi itsestään hyvän jatkotutkimusaiheen. On paljolti nuoresta itsestään kiinni, millaisen musiikki- tai laulu-uran nuori valitsee, tai mihin hän päätyy. Tässä työssä on tarkasteltu laulu uraa kirjottajan henkilökohtaisesta näkökulmasta. Musiikin ja laulun opetus on tietynlaisessa murroksessa, ja klassisen laulun aloittaminen yhä nuorempana kiinnostaa. Lisäksi työ sisältää ajatuksia monista muistakin mielenkiintoisista aiheista, kuten musiikillinen älykkyys älykkyiden alalajina sekä musiikin opetuksen muuttuvuus ja murros.

---

Asiasanat: laulaminen, nuoret, musiikin opiskelumotivaatio, musiikillinen älykkyys

## ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences  
Degree programme in Music, Option of Music Pedagogy

---

Author: Asta Tikkanen  
Title of thesis: Vocal Training of the Young: Motivation and enthusiasm  
Supervisor: Jouko Tötterström  
Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2018  
Number of pages: 25

---

This thesis was about young people and teenagers singing motivation and enthusiasm. The goal for the thesis was to clarify which are the main supporting factors behind the young people's singing, and which make it more difficult. The aim for the thesis was to make the singing process and motivation more tangible. The agents behind the singing process of the young are: music relationship, the musical progress of the young, the musical intelligence and the study motivation of music.

The material for the thesis consists of most essential books and material in the field of music pedagogy. The literature is the main resource for the thesis the other is self-reflection. The thesis consists of the theoretical part and the self-reflection part.

The most important results of the thesis are that the musical progress of the young consists of many parts that include the study motivation of music, which is a field of study itself. In addition, the thesis has many interesting points such as musical intelligence and the chances in music education.

---

Keywords:  
music education of the young, music relationship, musical intelligence

## SISÄLLYS

1	JOHDANTO .....	6
2	MUSIIKKISUHDE JA MUSIIKKIHARRASTUKSET .....	8
3	MUSIIKIN VAIKUTUS NUOREN PSYKOSOSIAALISEEN KEHITYKSEEN .....	10
4	MUSIIKKIKASVATUKSEN FILOSOFIASTA.....	11
5	MUSIIKIN MUUTTUVUUS JA MUSIIKIN OPETUKSEN MUUTTUVUUS.....	13
6	LAULAMINEN.....	15
7	MUSIKAALISUUS.....	16
8	MUSIIKILLINEN ÄLYKKYYS .....	19
9	ÄÄNIELIMISTÖ JA ÄÄNENMURROS .....	20
10	MUSIIKIN OPISKELUMOTIVAATIO.....	21
11	POHDINTAA JA ITSEREFLEFLEKTIOTA.....	23
	LÄHTEET.....	25

# 1 JOHDANTO

Olen laulanut niin pienestä kuin muistan. Ensimmäiset lauluni olivat itse keksimiäni, ja laulelin niitä perheenjäsenilleni. Murrosiässä hylkäsin laulun kokonaan, vaikka olin musiikkiluokalla lukioikään asti. Tämä opinnäytetyö kertoo siitä, miten onnistuin löytämään laulun uudelleen murrosiän jälkeen. Vaikka en sitä ole tajunnut, olen laulanut läpi murrosiän. Klassisen laulun aloitin vasta 21-vuotiaana. Opinnäytetyö etenee seuraavassa järjestyksessä: ensin esittelen teoreettista taustaa, ja sen jälkeen kerron omasta kehityksestäni suhteessa teorialöydöksiini.

Klassinen laulu kategorisoidaan liian usein omaan karsinaansa. Klassisella laululla on yhtymäkohtia populäärimusiikkiin ja jopa mustalaislauluihin (esimerkiksi Mozartin koomiset oopperat sekä Johannes Brahmsin mustalaislaulut).

Informaatioyhteiskunnan nopean kehityksen vuoksi eri mediat ja tietoverkot ovat laajentaneet nykynuoren musikaalisen maailmankuvan lokaalista globaaliksi. Eri musiikkityylit ja lajit leviävät koko maailman kuuluville. Nuorten musiikillinen maailmankuva on kokenut suuren murroksen viime vuosikymmenten aikana. Musiikinopettajien valmius tarkastaa ja päivittää musiikkia ja oppimista sekä opettamista koskevia tietojaan nykyaikaiselle tasolle on tärkeä edellytys musiikkikasvatuksen onnistumiselle. Muutos tapahtuu myös filosofisella tasolla. (Anttila & Juvonen 2002, 18.)

Lapsen musiikillisen minäkuvan syntyyn vaikuttaa moni tekijä: koti, koulu, ystävät sekä mediat, TV, radio ja musiikkiin liittyvät kokemukset. Nämä muovaavat lapsen musiikillista minäkuvaa ja maailmankuvaa sekä vaikuttavat musiikkimakuun ja musiikkikäsityksiin. Kodin vaikutus on voimakkainta varhaisen musiikkiminän synnyssä. Koti vaikuttaa myös musiikilliseen maailmankuvaan ja sen muovautumiseen. Koulun ja muiden musiikin opetusta antavien laitosten vaikutus on vahva musiikkiminän vahvistajana tai heikentäjänä. Opetus myös avartaa ja muokkaa lapsen musiikkiesitystä ja musiikillista maailmankuvaa. (Anttila & Juvonen 2002, 18.)

Musiikillinen maailmankuva ilmenee selvimmin musiikkimaussa. Musiikillisen toiminnan muodot ja musiikkimaku kuuluvat musiikilliseen kompetenssiin. Musiikillinen kompetenssi sisältää kaiken musiikillisen tiedon ja toiminnan kautta kertyneen musiikkitietämyksen ja -taidon. Musiikillisessa orientaatiossa musiikillinen maailmankuva johtaa toiminnan suuntaa samaan aikaan, kun minäkuva määrää voimakkuuden, ja arvot ja asenteet säätävät toimintatapoja. Orientaatiota

voidaankin kutsua koko musiikkiin suuntautuvan toiminnan indikaattoriksi. (Anttila & Juvonen 2002, 18–19.)

## 2 MUSIIKKISUHDE JA MUSIIKKIHARRASTUKSET

Yksilöllisten ja kokijalleen subjektiivisten musiikkikokemusten lisäksi perheen ja läheisten arvostukset ja musiikkikäyttäytyminen välittävät musiikin tietoisia ja tiedostamattomia merkityksiä jo paljon ennen kuin vastaanottaja pystyy tätä ymmärtämään. Vanhempien aktiivisuus ja positiivinen musiikkiasenne voi olla yhteisiä musiikkiloruja ja lauluja ja muita musisointia kotona ja muskareissa. Musiikin vaikutus ja musiikkikasvatus alkavat jo ennen lapsen syntymää. Vanhempien merkitys lapsen ja nuoren musiikkiasenteille on kiistaton. Vanhempien ja lähiyhteisön tuki musiikkikasvatuksessa on saanut tuekseen myös oheiskasvattajan muodossa median joka ohjaa lapsen kasvatusta monessa eri muodossa. (Kosonen 2009, 159.)

Kokonaisvaltaiseen musiikilliseen kasvuun kuuluvat musiikillisen identiteetin ja oman kulttuurisuhteen muodostaminen. Siinä auttavat monet musiikin perustiedot ja taidot, musiikillinen perussivistys, mikä saadaan jo peruskoulussa. (Kosonen 2009, 159.)

Alle kouluikäisen lapsen musiikkiharrastuksessa on kyse myös vanhempien harrastuneisuudesta ja sitoutumisesta. Vanhemmat ovat usein valmiita järjestämään erilaisia musiikinopiskelumahdollisuuksia. Vanhemmat eivät voi kuitenkaan harrastaa lapsen puolesta, vaan positiivinen harrastusmotivaatio syntyy aina lapsesta itsestään ja hänen kiinnostuksestaan musiikkiin. (Kosonen 2009, 160.)

Psykologisesta näkökulmasta katsottuna, ei ole täysin selvää onko taitava suoritus perimän sanelema vai harjoittelun määrään rinnastuva ilmiö. Ei ole saatu täyttä yksimielisyyttä asiasta. On mahdollista, että ihmisillä on tietty synnynnäinen lahjakkuusrakenne, vaikka taidot ovat aina opittuja. Usein ajatellaan, että synnynnäiset taidot tuovat niin sanotusti rajat oppimiselle. Rajojen ajatellaan tulevan vastaan suhteellisen nopeasti, ihminen joko oppii taidon suhteellisen pienellä vaivalla tai ei tule oppimaan taitoa edes kovalla työlläkään. Tämä on kuitenkin tietynlainen utopia, sillä ihminen ei voi niin sanotusti saavuttaa ylärajaansa, vaan toimintaa rajoittavat pikemminkin ohjauksen puute sekä opiskelumotivaatioon liittyvät seikat, eivät niinkään yksilön synnynnäiset ominaisuudet. Kaikki voivat oppia, jos heillä on motivaatiota, mutta lahjakkain motivoitumaton henkilö ei välttämättä opi juurikaan mitään. Musiikkikoulutuksen tehtävänä on saada ihmiset käyttämään lahjakkuuttaan. (Anttila 2004, 64.)



On totta, että pohja positiivisen musiikkisuhteen syntymiselle on kotona saaduissa kannustimissa. Kodin lisäksi tällaisia kannustimia voivat olla koulu, päiväkotiki tai vaikka muu läheinen taho. Tarvitaan kuitenkin yksilöstä itsestään kumpuava into tehdä musiikkia, jota lähipiiri sitten voimistaa. Mielestäni musiikki kuuluu niin sanotusti kaikille oppijoille lahjakkuudesta riippumatta. Motivaatio korvaa usein puuttuvan lahjakkuuden. On kaikkien tehtävä luoda lapselle ja nuorelle sellainen ympäristö, jossa musiikkisuhde pääsee kasvamaan. Negatiivisuus ja liian varhaiset johtopäätelmät lahjakkuuden ja kyvykkyyden puuttumisesta ovat omiaan näivettämään orastavan musiikin innon.

### 3 MUSIIKIN VAIKUTUS NUOREN PSYKOSOSIAALISEEN KEHITYKSEEN

Nuoruudessa tapahtuu merkittäviä psykososiaalisia muutoksia. Nuoren käsitys itsestä muuttuu vähitellen aikuisen identiteetiksi. Nuorille on tyypillistä pohtia minuuteen ja identiteetin muutokseen liittyviä kysymyksiä, kuten muuttuvaa kehonkuvaa, seksuaalisuutta, arvoja, maailmankuvaa ja moraalikysymyksiä sekä tulevaa opiskelualaa ja ammattia. Myös nuoren sosiaalisissa suhteissa tapahtuu muutoksia, kun hän irtautuu vanhemmistaan ja muodostaa uusia kontakteja ystäviin ja esimerkiksi seurustelukumppaniin. Onnistunut itsenäistymisprosessi vaatii tasapainoa yksityisyyden ja läheisyyden välillä sekä taitoa löytää tasapaino ulkoisten ja sisäisten tavoitteiden välille, itsehillinnän oppimista sekä valmiutta ottaa vastuuta oman elämän hallinnasta. (Saarikallio 2009, 221.)

Nuoruuden haasteiden kohtaaminen ja aikuisuuden rooleihin ja vastuisiin valmistautuminen on vaativa tehtävä, jossa rakennetaan pohjaa yksilön myöhemmälle kehitykselle ja terveille itsetunnolle. Myönteistä kehitystä tukevia toimintoja on todettu olevan esimerkiksi sosiaalinen tuki, selviytymiskäyttäytymisen eli coping- käyttäytymisen hallinta, voimakas itsetunto, itsehallinta ja kyky vaikuttaa stressitekijöihin. Lisäksi positiivinen mieli sekä mahdollisuus harrastaa kasvua tukevia harrastuksia toimivat tärkeinä kehitystä tukevina tekijöinä. (Saarikallio 2009, 221–222.)

Musiikilla on todella tärkeä rooli nuorten elämässä. Nuoret kuuntelevat musiikkia paljon ja kokevat musiikin tärkeäksi osaksi identiteettiä. Nuoruudessa vaikuttaa olevan tietynlainen kiinnostus varsinkin populäärimusiikkia kohtaan. (Saarikallio 2009, 222). Mielestäni kuitenkin on tärkeää tarjota nuorelle vaihtoehtoisia musiikkivirikkeitä, populäärimusiikkia kun on tarjolla valtavasti eri radiokanavilla, televisiossa ja muissa medioissa. Nuoret ovat tulevaisuuden klassisen musiikin kuluttajia, jos heidät vain saadaan innostumaan klassisesta musiikista jo hyvin varhaisessa vaiheessa. On kasvattajien tehtävä tarjota myös vaihtoehtoisia musiikin kanavia, kuten klassinen musiikki, joka voi toimia nuoren musiikillisen kehityksen tukena.

## 4 MUSIIKKIKASVATUKSEN FILOSOFIASTA

Musiikin oppimista ja musiikkikasvatusta on perinteisesti tarkasteltu musiikkia opettelevan yksilön tai toisaalta musiikillisen oppisisällön näkökulmasta. Oppimisen ja oppikokemuksien on ajateltu tapahtuvan yksilön elämysmaailmassa ja kasvatuksen näkökulma on yksilösuuntautunutta. Yksilökeskeisen musiikkiopetuksen taustalla vaikuttaa esteettisen musiikkikasvatuksen perinne. Pääedustajana suuntauksessa on ollut Bennet Reimer, joka on teoksissaan korostanut esteettisen kokemuksen merkitystä musiikkikasvatuksessa. Lähtökohtana ovat kuitenkin olleet musiikkikasvatuksen tarpeet. Estetiikkaa on pidetty musiikkikasvatuksen palvelijana mutta ei niinkään isäntänä. (Heimonen & Westerlund 2008, 177.)

Huovinen ja Kuitunen viittaavat Reimeriin, joka on nimennyt erilaisia näkökulmia musiikkikasvatukseen. Näitä ovat 1) referentialismi, jolloin opetuksessa käytetään apuna myös ulkomusiikillisiä tekijöitä kuten tarinoita, 2) absoluuttinen formalismi, jolloin opettaja keskittyy opettamaan musiikkia ilman viittauksia musiikin ulkopuoliseen ja 3) absoluuttinen ekspressionismi, jossa taiteen merkitys pyritään löytämään ihmisen sisäisestä kokemuksesta. Kolmas ulottuvuus, absoluuttinen ekspressionismi, on korostunut Reimerin opeissa, mikä tarkoittaa, että musiikkikasvatuksen tärkein päämäärä on hänen mukaansa parantaa elämänlaatua rikastuttamalla yksilön tunnekokemuksia musiikin avulla. (Heimonen & Westerlund 2008, 177–178.)

Reimeriin usein viitataan esteettisen musiikkikasvatuksen uraauurtavana kehittäjänä ja keskeisimpänä edustajana. Esteettisessä musiikkikasvatuksessa on perinteisesti painotettu kuuntelukasvatuksen tärkeyttä. Vaikka oppitunnilla tai konserttitalissa musiikkia kuunteleva yksilö on omassa kokemusmaailmassaan myös osa yhteisöä, ei yksilöä ympäröivä yhteisö ole saanut kovinkaan suurta painoarvoa. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että esteettisen musiikkikasvatuksen perinteessä taide ja myös musiikki on irrotettu inhimillisestä sosiaalisesta kanssakäymisestä ja eristetty määrittelemään puhtaasti musiikilliset tekijät. Yhteisö on näyttäytynyt epärelevantilta yksilön musiikillisen kokemuksen ja kasvatuksen kannalta. (Heimonen & Westerlund 2008, 178–179.)

Musiikkikasvatuksessa yhteisön ja sosiaalisen aktiivisuuden merkitys kasvaa keskeiseen asemaan. Lisäksi holistinen lähtökohta antaa välineitä monimutkaisen musiikkikasvatuksen

käsitteistön ymmärtämiseen. Holistisen näkökulman mukaan yksilön vuorovaikutusta muovaa sen sosiaalinen verkosto, jonka osana hän kasvaa. Yhteisö ei kuitenkaan määrää yksilön puolesta, vaan yksilöllinen toimijuus ja yksilön kokemukset ajatellaan muotoutuvan suhteessa sosiaaliseen toimintaan. Yhteisö ei ainoastaan ympäröi yksilöä, vaan toimii aktiivisena osana yksilön vuorovaikutusta. Holistinen lähtökohta ja toiminta yhteisöstä käsin ovat tukena nykyisille käsityksille musiikkikasvatuksesta. Musiikkikasvattajan tehtävä on huomioida yksilön oppimisprosessin lisäksi yhteisö, jossa oppiminen tapahtuu, ja yhteisö heijastelee sitä kuvaa, mikä oppijalla itsellään on oppimisprosessista. (Heimonen & Westerlund 2008, 180–181.)

Aristoteleen opit ovat nousseet musiikkikasvatuksen keskustelussa keskeisiksi musiikkikasvatuksen praksialistien kautta, jotka ovat kritisoineet musiikkikasvatuksen esteettisen kasvatuksen traditiota. Lisäksi on esitetty vaihtoehto praksiaalisille tulkinnoille pragmaattisen filosofian muodossa, joissa esteettistä kokemusta ei ole erotettu sosiaalisesta toiminnasta. (Heimonen & Westerlund 2008, 181.)

## 5 MUSIIKIN MUUTTUVUUS JA MUSIIKIN OPETUKSEN MUUTTUVUUS

Musiikillisen maailman muutos edellyttää myös musiikinopetuksen mukautumista vaihtuviin olosuhteisiin ja uusiin näkökulmiin. Viime vuosikymmeninä lapsia on alettu opettaa laajemmin kuin aikaisemmin. Kouluissa ja kirkoissa annettava laulunopetus on vähentynyt mutta samaan aikaan musiikkiopistot, musiikkikoulut ja -luokat, sekä yksityinen opetus ovat tulleet osaksi lasten musiikkikasvatusta. Lapset laulavat aikuisten ohjauksessa yhä nuorempina muun muassa lastentarhoissa, musiikkileikkikouluissa ja seurakuntien päiväkerhoissa. Myös musiikkiteatteri- ja lauluyhteytoiminta on tavoittanut nuoret laulajat. (Pihkanen 2011, 7.)

Lasten laulamisella aikuisten ohjauksessa on vuosituhantiset perinteet, ja viittauksia tästä on jo Vanhassa Testamentissa. Lasten tavoitteellinen laulunopetus on tapahtunut lähinnä kirkon ja koulun piirissä. Koulut perustivat opetuksensa kirkon oppeihin uskonpuhdistukseen saakka ja myös sen jälkeen. Poikakuorot olivat lasten lauluopetuksen keskuksia varsinkin Keski-Euroopassa. Keskiajan parhaat säveltäjät saivat oppinsa poikakuoroissa. Entisajan lasten laulunopetus koski yksinomaan poikalapsia, mikä johtui kirkon ohjeesta, johon kuului naisten vaitiolo seurakunnan kokouksissa. (Pihkanen 2011, 7.)

Musiikin opetusta on ollut musiikin harjoittamisen alusta alkaen, ja musiikkikasvatus on yhtä vanha kuin musiikki itse. Laulu ja musiikki ovat olleet kansojen varhaisissa kehitysvaiheissa osa juhlia, metsästystä sekä sota. Musiikin kokijat saattoivat tuolloin mennä jopa hurmostilaan tanssiessaan ja musisoidessaan. Alkujaan soittimet olivat lähinnä rytmin luoja ja laulu erilaisten kurkkuäänteiden ja nenä-äänteiden värittämää. Lauluun liitettiin runsaasti koristeita. Aikojen kuluessa kehittyivät sävelkulut ja se, että laululla voi kuvastaa tunteita, kaipausta, rakkautta iloa ja surua. Kuitenkin huomionarvoista on että laulu ja soitto omaksutaan vain jäljittelemällä. (Piha 1958, 7–8.)

Kulttuurin ja sivistyksen kohotessa huomataan selvemmin musiikin lait sekä säännönmukaisuudet, ja Antiikin Kreikassa musiikki vaikutti kasvatukseen. (Piha 1958, 8–.)

Joitakin vuosikymmeniä sitten annettiin ikäsuosituksia yksinlaulun opiskelun aloitukseksi. Tänä päivänä asenteet ovat muuttuneet ja varhaista äänen kouluttamista ei nähdä ongelmallisena. Esimerkiksi laulusuzukimenetelmän voi aloittaa jo odotusaikana ja sitä voi jatkaa aikuisuuteen asti. (Pihkanen, 2011, 15.) Myös perinteinen klassinen laulukoulu on murroksessa, eikä enää pidetä

kiinni käsityksestä, jossa klassisen laulun voi aloittaa vasta äänenmurroksen jälkeen. Haasteena on aloittaa tarpeeksi kevyellä otteella, jolloin vältetään tilanteelta jossa nuoret ihmiset laulavat itselleen epäsopivalla aikuisen oopperalaulajan äänellä, sitä imitoiden.

## 6 LAULAMINEN

Kautta aikojen on laulaminen ollut olennainen musisoinnin muoto ja tapa ilmaista erilaisia tunteita. Laulu virkistää mieltä, rentouttaa kehoa, luo tunnelmaa ja yhdistää ihmisiä. Ominaisuuksia voidaan käyttää tietoisesti yhteishengen luomiseen ja kehittämiseen. Yhteislaulu on tapa omaksua oman maan kulttuuria ja siirtää sitä sukupolvelta toiselle. Vallitsevana kansainvälistymisen aikakautena saamme yhteislaulujen kautta tietoutta myös muiden maiden kulttuurista. (Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piironen & Mäkinen 1993, 106.)

Laulamisen tulisi olla jokaisen ihmisen käytössä oleva ilmaisukanava ja voimavara, eikä ihmisen luontaista intoa äänenkäyttöön tulisi lannistaa varomattomilla arvioilla hänen laulutaidostaan. Varhaiskasvatuksen alalla työskentelevällä on suuri vastuu äänenkäytön ja laulamisen taidon kehittymisestä; heillä on vastuu niin omasta äänestään ja antamastaan mallista kuin kasvatuksen kohteena olevien valmiuksista laulaa. Lapsia tulisi innostaa oman äänensä löytämiseen ja erilaisten äänenkäytäntöjen kokeilemiseen. Laulaminen tai sen opettaminen ei saisi koskaan perustua pakkoihin tai velvoitteisiin, vaan ihmisen luontaiseen tarpeeseen ilmaista itseän laulaen. Laulaminen on yhtä luonnollista kuin puhuminenkin eikä siihen tarvita mitään apuvälineitä. Laulamalla voimme ilmentää musiikin peruselementtejä, rytmiä, melodiaa muotorakennetta ja harmoniaa. (Hongisto-Åberg ym. 1993, 106.)

Varhaiskasvatuksen lauluohjelmisto on maamme itsenäisyyden aikana muuttunut paljon. Olemme saaneet siihen vaikutteita melkein jokaisesta ilmansuunnasta. Jo viime vuosisadan saksalaisvaikutteisuus näkyy yhä lauluissamme. Esimerkkinä vaikutteista ovat *Jänis istui maassa* ja *Hämä-hämä-häkki*. Suomen kaksikielisyys on myös tuonut laulustoomme ruotsalaisvaikutteita, joihin kuuluu *Porsaita äidin oomme kaikki* ja C.M. Bellmanin *Ukko Nooa*. (Hongisto-Åberg ym. 1993, 107.)

## 7 MUSIKAALISUUS

Musikaalisuuden käsite ei ole yksiselitteinen. Jos puhutaan musikaalisesta esityksestä, musikaalisuudella tarkoitetaan taiteellisesti vaikuttavaa, musiikillisen eläytymiskyvyn kautta kumpuavaa esitystä. Toisaalta musikaalinen sanalla voidaan viitata henkilöön, jolla on musiikin välttämättömät kyvyt, rytmi- sekä sävelkorva. Esimerkiksi laulu voi sujua rytmillisesti ja melodisesti oikein, ilman että esitystä voidaan pitää musikaalisena. Musikaalinen- sanan kaksimerkityksellinen käyttö johtune siitä, että ruotsin sana ”musikalisk” ja saksan sana ”musikalisch” ovat myös kaksimerkityksellisiä sanoja. Nämä kaksi musikaalisuuden puolta ovat läheisessä vuorovaikutuksessa, mutta rinnakkaisuudesta ei voida puhua. Musikaalisella henkilöllä voi olla jokin keskinkertainen musiikkikyky, ja toisaalta esteettisesti katsoen ei kovin musikaalisella henkilöllä voi olla korkealle arvostettu musiikkikyky, kuten absoluuttinen sävelkorva. (Roiha 1965, 42.)

Musiikkikyky ja musikaalisuus, sanojen esteettisessä merkityksessä ovat aspekteja joiden suhde on musiikkilahjakuustutkimuksen mielenkiintoisimpia aiheita. Tutkimuksessa halutaan selvittää mitkä musiikkikyvyt ovat erityisen olennaisia musikaalisuudessa. Kuitenkin musiikkikyvyt ovat suhteellisen helposti mitattavissa kun samaan aikaan esteettis-emotionaalinen musikaalisuus sisältää objektiivisia mittavälineitä. (Roiha 1965, 42–43.)

Jos otetaan selvää, mikä on kuuntelevan yksilön musikaalisuus, tulee meidän kysyä asiaa häneltä itseltään ja selvittää, miten sävelteos häneen vaikuttaa. Jos sen sijaan selvitämme esittävän musiikkitaitelijan suorituksen musikaalisuutta, voimme turvautua vain omaan tuntemukseemme. Kummassakin tapauksessa arvio perustuu subjektiivisiin arvioihin. On vaikeaa päästä yleisesti hyväksytyihin tuloksiin musikaalisuuden arvioimisessa. Näin on asia myös esimerkiksi musiikkiarvosteluissa. Mitattavissa olevat musiikkikyvyt arvioidaan yleensä ongelmitta, mutta taiteellista puolta arvioitaessa menevät käsitykset usein ristiin. Osaksi tästä johtuen myös musiikkilahjakuustutkimuksessa musikaalisuuden taiteellinen ja tunteellinen puoli jäävät vähälle. (Roiha 1965, 43.)

Ensimmäisissä älykkyystesteissä korostuivat verbaalinen lahjakkuus ja tiedon määrä. Kuitenkaan älykkyystestit eivät ole väline kaiken lahjakkuuden paljastamiseen. Tämä johtuu siitä että verbaalisen lahjakkuuden ja loogisen päättelykyvyn lisäksi on muita lahjakkuuden lajeja joiden



mittaaminen ei ole mahdollista. Anttila ja Juvonen kirjoittavat, että Shuter-Dysonin (1985) mukaan loistavien muusikoiden kyvyt ylittävät usein heidän yleisen henkisen kapasiteettinsa, mikä osoittaisi että yleinen älykkyys on musikaalisuutta matalammalla tasolla. Älykkyuden ja musikaalisuuden välistä korrelaatiota on havaittu joissakin tutkimuksissa mutta koska ei ole varmuutta siitä mittaavatko musikaalisuustestit myös älykkyyttä, on mahdotonta tehdä päätelmiä. (Anttila & Juvonen 2002, 64.)

Musikaalisuus, musiikillinen lahjakkuus ja musiikillinen älykkyys ovat lahjakkuusteorioista tuttuja tapoja puhua arkikielen musikaalisuudesta joka on yksi erityislahjakkuuden osa-alue. Musiikillisen lahjakkuuden selittäminen ja ymmärtäminen on kiehtonut ihmisiä kautta aikojen. Keskustelun aiheina ovat olleet myötäsyntyinen nerous, ylivertainen lahjakkuus ja kovan harjoittelun kautta saavutettu musiikillisen ilmaisun huippu joka jo lapsuudessa on ilmentänyt korkeatasoista musiikillista osaamista. Käsitteet musikaalisuudesta ovat voineet saada jopa myyttisiä ominaisuuksia yksinkertaisten tarinoiden ja uskomusten kautta. (Anttila & Juvonen 2002, 67.)

On usein ajateltu että tullakseen erinomaiseksi muusikoksi tulee olla ihmelapsi Mozartin tapaan. Tästä uskomuksesta johtuvat osittain varhaisessa vaiheessa aloitettavat musiikkiopinnot jotka ovat menestyksekkään musiikkiuran takana vastapainona myöhemmällä iällä ilmenevälle musikaalisuudelle. Tutkimuksissa ei kuitenkaan ole havaittu yhteyttä lapsuuden poikkeuksellisen lahjakkuuden ja myöhemmän huippumusiikkiuran välillä. Ilmiömäinen lapsuuden musikaalisuus on voinut joissain tutkimuksissa jopa haitata myöhempää musikaalista kehitystä. Toinen näkemys musikaalisuuteen korostaa ahkeruuden merkitystä. Tätä tukee monien säveltäjämestareiden (Beethoven, Sibelius) työskentelytapa jossa teoksia hiotaan vuosikymmeniä ennen kuin ne valmistuvat. (Anttila & Juvonen 2002, 67.)

Musikaalisuuden käsite vaikuttaa musiikinopetuksen taustalla voimakkaasti, sillä se säätelee opettajan odotuksia oppilaitaan kohtaan ja koko opetuksen suunnittelun perustaa. Kasvattajan ja opettajan näkemykset musikaalisuudesta näkyvät hänen toiminnassaan. Yleisesti katsottuna älykkyys siivittää menestystä, kun taas musiikin alueella menestykseen tarvitaan korkeaa musiikillista erityislahjakkuutta. Kummatkin ovat synnynnäisiä ominaisuuksia. Älykkyuden ja musikaalisuuden yhteydestä on monia tutkimuksia. (Anttila & Juvonen 2002, 67–68.)

Musiikkipsykologiassa on erotettu omiksi osa-alueikseen reseptiivinen eli vastaanottava musikaalisuus jonka katsotaan olevan edellytyksenä responsiiviseen eli vastaanottavaan

musikaalisuuteen joka jakautuu produktiiviseen eli luovaan musikaalisuuteen sekä reproduktiiviseen eli esittävään musikaalisuuden muotoon. Vastaanottavalla, luovalla ja esittävällä musikaalisuudella on kaikilla omia erityispiirteitään. On esimerkiksi kiinnitetty huomiota siihen että esiintyvät taiteilijat ovat harvoin hyviä säveltäjiä ja toisaalta säveltäjät ovat harvoin hyviä esiintyviä taiteilijoita. (Roiha 1965, 49.)

## 8 MUSIIKILLINEN ÄLYKKYYS

Perinteisesti on ajateltu, että älykäs ihminen on hyvä oppimaan, kykenee käsitteelliseen ajatteluun ja on ongelmanratkaisukykyinen. Musiikillisesti älykkäällä ihmisellä voidaan nähdä vastaavasti erityinen musiikillinen oppimiskyky, musiikillisten tietorakenteiden konstruoinen kyky ja musiikillisten haasteiden ratkaisemisen kyky. (Paananen 2009, 139.)

Louhivuori ym. viittaavat Stenbergiin (1985), jonka mukaan on kolmenlaista älykkyyttä, analyyttinen, luova, ja käytännöllinen älykkyyys. Älykkyydestä mitataan nimenomaisesti analyyttistä älykkyyttä, ja musikaalisuus ja luovuus jäävät testien ulkopuolelle. Psykometrinen tutkimus erottaa älykkyydestä yleisen tekijän eli g-faktorin, jota kutsutaan myös mentaaliksi energiaksi. Yleinen päättelykyky perustuu tiedon prosessointinopeuteen ja työmuistin kapasiteettiin. Lisäksi voidaan erottaa s-faktorit, joita älykkyydesteissä mitataan kielellisillä, spatiaalisilla ja määrällisillä osioilla. (Paananen 2009, 139.)

Musiikillisen lahjakkuuden ilmeneminen perustuu sekä perimälle että ympäristön vaikutukseen. Musiikillisen kyvyn voidaan ajatella muodostuvan tietyistä osatekijöistä, jotka yhdessä muodostavat yksilöissä ainutkertaisia yhdistelmiä ja ilmenevät osana yleisen älykkyyden hierarkista rakennetta. Eri kyvyt vaikuttavat toisiinsa ja luovat siirtovaikutuksia. Kehityskulku noudattaa laajassa mittakaavassa yleisiä vaiheita, jotka eivät ole tiukasti ikään sidottuja, vaan kuvaavat pikemminkin keskimääräistä kehitystä. Yksilölliset kyvyt liittyvät musikaalisuuden kehittymiseen monella tasolla: mitä taitoja harjoitellaan missäkin ikävaiheessa, millaista musiikkia harrastetaan eri sosiaalisissa konteksteissa, mitkä ovat kiinnostuksen kohteet, ja millaisia ovat musiikilliset tehtävät ja ongelmanratkaisutilanteet. Esimerkiksi musiikin keksiminen on erilainen kognitiivinen tilanne verrattuna prima vista -soittoon. Musiikilliset taidot rakentuvat yhä hierarkisemmaksi kokonaisuudeksi riippuen tilanteesta ja tehtävästä. Kehityksen rajoituksena on, että jotkin perustaidot on opittava ennen toista. Oppimisjärjestys ei voi olla mikä tahansa, eivätkä tarkkaavaisuuden resurssit ole loputtomat. Toisaalta kehitys voi sisältää hyppyjä ja taantumakausia, ja kunkin oppimispolku on yksilöllinen. Yksilöllisyys ja yleiset vaiheet eivät ole toisiaan poissulkevia vaan täydentävät toisiaan. (Paananen 2009, 150–151.)

## 9 ÄÄNIELIMISTÖ JA ÄÄNENMURROS

Äänenmurros on seurausta puberteetti-iän hormonitoiminnan muutoksesta, joka aikaansaa kasvua äänielimistöissä. Äänenkorkeuden ja värähtelytaajuuden laskeminen johtuu kurkunpään ja äänihuulten kasvamisesta. Se, kuinka paljon äänihuulet kasvavat, on hieman kiistanalaista, mutta poikien äänihuulet pitenevät noin 4–10 millimetriä ja tyttöjen noin 1–4 millimetriä. Poikien ääni laskee noin oktaavin ja tyttöjen äänilasku on noin 1/3 oktaavia. Äänen sävy muuttuu myös siksi, että ääniväylän pituus muuttuu nielu- ja suuonteloiden muutoksen myötä. (Pihkanen 2011, 14.)

Äänenmurroksen alkamisikä vaihtelee eri lähteissä, mutta karkeasti sanoen tyttöjen äänenmurros sijoittuu 11–15 ikävuoden välille ja poikien suunnilleen 12–16 ikävuoteen. Kuitenkin kyseessä on yksilöllinen tapahtuma, johon vaikuttavat yksilölliset erot. Äänenmurrokseen vaikuttaa moni tekijä ja kuriositeettina voidaan mainita lämpimän ilmaston vaikuttavan äänenmurroksen alkamiseen niin, että se alkaa 1–2 vuotta aiemmin kuin pohjoisella pallonpuoliskolla. Äänenmurros tapahtuma kestää noin kolmesta kuukaudesta puoleentoista vuoteen asti. Tyttöillä äänenmurros ja puberteetti kokonaisuudessaan tapahtuvat hieman aikaisemmin kuin pojilla. Kokonaisuudessaan äänenmurroksen kehittyminen on aikaistunut, kun tarkastellaan asiaa historiallisesta näkökulmasta. (Pihkanen 2011, 14.)

Nykyään äänenmurrosta käsittelevässä kirjallisuudessa ei suositella äänenmurroksen läpikäyvää nuorta kokonaan laulukieltoon. Äänenmurroksen aikana voi laulaa ja saada opetusta, vaikka välillä ääni saattaa olla käheä ja kurkku tuntuu karhealta. Vaikka äänenmurrosvaiheessa äänihuulet punoittavat, ovat pyöreäreunaiset ja äännön aikana niiden väliin jää pitkänomainen kolmiomainen sulkuvaje, ei kyseessä ole antibioottihoitoa vaativa tulehdus, vaan normaali äänenmurroskehitys. Äänenmurroksen aikana voi turvallisesti kehittää laulutaitoa kun se tapahtuu osaavassa ohjauksessa. Pitkän tauon laulamissa ei ole hyväksi laulun psyykkiselle ja fyysiselle valmiudelle. (Pihkanen 2011, 15.)

## 10 MUSIIKIN OPISKELUMOTIVAATIO

Musiikinopettajan tärkein tehtävä on innostuksen herättäminen. Tämä on tärkeää varsinkin opintojen alkuvaiheessa olevan oppilaan kanssa. Motivoitunut musiikinopiskelija oppii paljon lahjakkuudesta riippumatta, mutta hyvinkin lahjakas opiskelija voi jäädä keskinkertaiseksi muusikoksi, jos opiskelumotivaatio on puutteellinen. Monet käytännön opetustyötä tekevät ja kasvatuksen tutkijat korostavat motivaation merkitystä opiskelulle ja oppimiselle. Anttila ja Juvonen kirjoittavat, että Banduran (1997) mukaan suurin osa aktiviteeteista joita ihmiset tekevät, ei ole alkuaan kiinnostanut heitä lainkaan. Lapsilla ei ole synnynnäistä innostusta esimerkiksi kontrabasson soittoon, runouteen tai matemaattisten yhtälöiden ratkaisemiseen. Sopivien oppikokemusten kautta mikä tahansa toiminta voi muotoutua yksilölle merkittäväksi kokemukseksi, ja siihen saattaa syttyä palo ja voimakas motivaatio. Näin on myös laulun suhteen. (Anttila & Juvonen 2002, 99.)

Motivaatio viittaa yksilön tavoitteellisiin käyttäytymisen syihin ja niihin psyykkisiin prosesseihin, joiden vaikutuksesta toiminta muodostuu. Motivaatioprosessit ovat dynaamisia, eli ne kehittyvät ja muuttuvat jatkuvasti. Yhdellä hetkellä yksiö tekee yhtä asiaa mutta hetken kuluttua toiminta ohjautuu muualle. (Anttila & Juvonen 2002, 100.)

Motivoituneeksi kutsutaan sellaista opiskelijaa, joka on aktiivisesti sitoutunut opiskeluunsa ja oppimisprosessiinsa. Tällaiset oppilaat pyrkivät hallitsemaan ja ymmärtämään hyvin opiskeltavan asian, haluavat kehittää taitojaan, ovat innostuneita ja optimistisia, nauttivat opiskelustaan ja suorituksistaan. Motivaation puutteesta kärsivät opiskelijat taas ovat passiivisia, eivät innostu suurista ponnistuksista ja antavat helposti periksi. Jos he ponnistelevat, he tekevät sen ulkoisen motivaattorin, arvosanankehujen tai rahan takia. He eivät myöskään nauti opiskelusta, vaan välttävät sitä jos mahdollista. (Anttila & Juvonen 2002, 100.)

Motivaatio on kasvatustieteiden laajalti tukittu ilmiö, jota on lähestytty monelta eri suunnalta. Anttila ja Juvonen kirjoittavat, että Peltosen ja Ruohotien (1992) mukaan erilaisilla motivaation määritelmillä on kolme samankaltaista ominaisuutta:

- 1) vireystila eli energia yksilössä, joka kannustaa häntä käyttäytymään tietyllä tavalla
- 2) suunta eli toiminnan päämäärätietoisuus, jolloin yksilön käytös on suunnattu jotakin kohti tai jostakin pois päin

- 3) systeemiorientoituminen, joka viittaa siihen mitä voimia yksilön sisällä ja ympäristössä on ja jotka palautteen kautta joko vahvistavat motivaatiota tai saavat hänet luopumaan toiminnan suunnasta ja valitsemaan toisen kohteen ponnisteluille. (Anttila & Juvonen 2002, 100.)

Motivaatio-sanana taustalla on ajatus, joka tarkoittaa tiettyyn päämäärään suuntautuvaa käyttäytymistä aikaansaavaa tai ylöpätevää voimaa. Motivaatio on arkisesti ajateltuna henkinen tila. Motiivit voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia, yksilön sisäisiä motiiveja tai ulkoisia. Motivaatio on monimutkainen tutkimuskohde, eikä yleispätevää teoriaa ole saatu kehitettyä. Anttila ja Juvonen kertovat kirjassaan, että Luopajarvi (1993) on koonnut motivaatio-käsitteen monimutkaisuutta ja monimuotoisuutta kuvaavia seikkoja yhteen.

- 1) Motivaatio on hypoteettinen tila. Yksilön motivaatiota ei voi havaita suoraan, eikä sitä voi mitata. Motivaatio on käsitteellinen skeema, jonka tavoite on auttaa ymmärtämään ihmisen käyttäytymistä. Persoonalliset erot voivat muuttaa motiivin ilmenemismotoja, ja jokainen yksittäinen toiminta voi koostua useista eri motiiveista.
- 2) Motivaatio koostuu useista eri prosesseista. Motivaatio koostuu yksilön sisäisestä ja ulkoisesta toimintaympäristöstä. Havaitsemisvälineiden rajallisuudesta ja tulkinnasta johtuen mittaaminen on haasteellista.
- 3) Motiivit ovat dynaamisia ja yksilöissä ilmenevät tarpeet, halut ja odotukset ovat muuttuvia ja usein myös ristiriidassa keskenään. (Anttila & Juvonen 2002, 100–101.)

Motivaatio on yksittäinen mielestäni erittäin tärkeä osatekijä kun tarkastellaan ihmisen orientoitumista esimerkiksi lauluun. Mielestäni on hyvin sanottu että motivaatio on hypoteettinen tila eikä sitä voida havaita yksilössä suoraan tai mitata. Motiiveista puhutaan arkikielessä monissa eri yhteyksissä, mutta harvemmin selitetään mitä oikeastaan on motiivi-sanana takana. Motiivien ristiriitaisuus on myös mahdollinen selitys murrosiässä tapahtuvalle musisointi- ja laulun vähentymiselle. Voi olla että nuoren motivaatio sinänsä ei vähene murrosiässä, mutta hänellä on päällekkäisiä motivaatioita jotka niin kutsutusti ovat ristiriidassa keskenään. Kuitenkin on tärkeää että musiikki syntyy motivoituneessa ihmisessä. Jos motivaatio uupuu, voi musiikista mielestäni uupua myös jotakin tärkeää, kuten tunteen palo ja ilmaisuherkkyys.

## 11 POHDINTAA JA ITSEREFLEKTIOTA

Aloitin laulamisen hyvin varhain, ja keksin perheenjäsenieni iloksi pieniä lauluja jo leikki-iässä. Lauluintoni syveni, kun menin ensimmäiselle luokalle kouluun ja tahtoinkin alkaa laulaa lapsikuorossa. En osannut vielä lukea kunnolla tai ymmärtää nuotteja, mutta vähä vähältä opettelin laulut korvakuulolta ulkoa ja lauloin mukana. Pianon soittoa opettelin itsenäisesti kirjoittamalla C-duurisävelasteikon tussilla pianon koskettimistolle, ja aloin vain opetella soittamaan helpohkoja pianolauluja. Musiikkiharrastus muuttui astetta vakavampaan suuntaan, kun menin musiikkiluokalle. Silloin aloitin myös musiikkiopistossa pianonsoiton Liisa Laukkasen opetuksessa Hyvinkään musiikkiopistossa.

Voin todeta olleeni erittäin itsenäinen ja motivoitunut lapsi oppimaan musiikkia. Minua kannustettiin aina soittamaan, mutta myös ymmärrettiin, että soittaminen ja musiikillinen kehitys vaativat myös sitä, että vanhemmat antavat lapsen tehdä töitä musiikin parissa rauhassa. Pakottaminen ja maanittelu soittoläksyjen pariin ei auta, jos motivaatio on hukassa, ja itseltäni motivaatio loppui murrosiässä, noin 13–14 vuoden iässä. Yksinkertaisesti ajateltuna kavereiden tapaaminen ja sosiaalinen kanssakäyminen heidän kanssaan alkoi tuntua mukavammalta ajanvietteeltä soittamiseen verrattuna. Monet ystäväni musiikkiluokalla jatkoivat musiikin parissa kauemmin, jos instrumentiksi oli valikoitunut jokin muu instrumentti kuin piano; heidän musisointiinsa kuului orkesterimusiikkia, jossa nuoret tapaavat ja luovat kontakteja toisiinsa harrastuksen parissa.

Olen aina ollut suhteellisen itsenäinen tyyppi, joten piano vaihtui klassiseen lauluun monien vaiheiden jälkeen 21 vuoden iässä Vaasassa. Koin todella voimakkaan palon takaisin musiikin pariin, jota en oikeastaan ollut ajatellut sen syvemmin seitsemään vuoteen. Ymmärsin hyvin, että paluu pianonsoiton pariin olisi vähintään hankalaa, ja haaveet suurista esiintymislavoista voisi heittää pianonsoiton osalta. Klassisen laulun opinnot voi kuitenkin aloittaa myös vanhemmalla iällä ja menestyä hyvin, ehkä jopa suuremmilla lavoilla esiintyen. Tällaisten järkipohdintojen jälkeen aloitin klassisen laulamisen Vaasan Kuula-opistossa Elisa Leutosen johdolla.

Tahdon korostaa sitä, että tällaiset harrastusvalinnat, kuten pianon soittaminen tai myöhemmin klassinen laulaminen, eivät ole olleet minulle mitenkään helppoja valintoja. Olen joutunut tekemään monia uhrauksia, ja varsinkin vapaa-aikani on ollut todella rajallista siitä lähtien kun aloin klassisen laulun opinnot. Monilla ihmisillä omat elämänvalinnat näyttävät arkisina, kun ne ovat itselle niin

tuttuja, mutta olen monesti miettinyt omaa elämänpolkuani varsinkin musiikin parissa ja ollut onnellinen omasta rohkeudestani. En ole ajatellut, että minä en pysty johonkin asiaan musiikin parissa, koska olen liian vanha, tai ominaisuuksiltani kyvytön, vaan olen päämäärätietoisesti pyrkinyt kohti uusia haasteita. Tällainen ominaisuus löytyy monista musiikin parissa työskentelevistä ihmisistä. He jaksavat vastoinkäymistenkin jälkeen aina uudestaan tarttua instrumenttinsa, olipa kyseessä sitten piano tai klassisen laulun instrumenttiopinnot, ja he jaksavat harjoitella uutta ohjelmistoa ja kehittyä.

Musikaalisuus on lahja ja monien eri älykkyyden osien ilmentymä. On hankalaa sanoa, mikä on tärkeintä musikaalisuuden kehittämisessä, mutta sanoisin että tietynlainen periksi antamattomuus ja sinnikkyys ovat tärkeässä osassa. Lahjakkuus vie vain alkuun, ja kehittyminen tarkoittaa kovaa työtä ja sinnikkyyttä. Motivaatiota on vaikea mitata, mutta yksilön energian ja tahdon tehdä jotakin asiaa, kuten musiikkia, voi tuntea. Mielestäni tämä näkyy parhaiten, kun katsoo jotakin musiikkiesitystä. Siinä välittyy taiteilijan tahto tehdä musiikkia ja välittää musiikin avulla tunteita ja tarinoita.

Mitä tehdä, kun oma musiikillinen tahto on hukassa, kuten käy usein teini-ikäisille musiikin harrastajille? Tämä kysymys on pulmallinen, mutta onneksi jokaiselle löytyy ainakin Suomessa paljon vaihtoehtoja toteuttaa musiikkiharrastusta myös vanhempana, kun musiikillinen into taas herää. Tosaalta musiikin voi valjastaa teini-ikäisille myös kanavaksi, jossa voi käsitellä omia myllertäviä tunteita ja ilmaista niitä. Monet säveltäjät ovat säveltäessään kokeneet draamallisia rakkaussuhteita, ja muita mielenkiintoisia yksityiskohtia voi paljastua, kun tutustutaan säveltäjien elämään. Tällainen säveltäjiin tutustuminen voi olla hedelmällistä, kun etsitään perimmäisiä syitä sävellysten toteuttamiselle tai omalle tulkinnalle. Voidaan löytää yhtymäkohtia eri aikojen välillä ja tuoda vanhoja tarinoita nykyaikaan.



## LÄHTEET

Anttila, M. 2004. Musiikkipedagogiikan teoriaa ja käytäntöä. Joensuun yliopistopaino: Joensuu

Anttila, M. & Juvonen, A. 2002. Kohti kolmannen vuosituhatosen musiikkikasvatusta. Joensuu university press: Saarijärvi

Heimonen, M. & Westerlund, H. 2008. Musiikkikasvatuksen filosofia: Yhteisöllisiä näkökulmia. Teoksessa. Huovinen, E. & Kuitunen, J. (toim.). Johdatus musiikkifilosofiaan. Vastapaino: Tampere

Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piironen, A. & Mäkinen, L. 1993. Musiikki varhaiskasvatuksessa. Fazer Musiikki Oy: Espoo

Kosonen, E. 2009. Musiikkia koulussa ja koulun jälkeen. Teoksessa. Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.). Musiikkikasvatus- Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Suomen musiikkikasvatusseura: Vaasa

Paananen, P. 2009. Musiikillinen kyky, kehitysvaiheet ja yksilöllisyys. Teoksessa. Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.). Musiikkikasvatus- Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Suomen musiikkikasvatusseura: Vaasa

Pihkanen, T. 2011. Opas lasten laulamiseen. Sulasol: Tampere

Piha, T.H. 1958. Musiikkikasvatuksen vaiheita. Valistus Oy: Helsinki

Roiha, E. 1965. Johdatus musiikkipsykologiaan. Gummerus: Jyväskylä

Saarikallio, S. 2009. Musiikki ja nuoren psykososiaalinen kehitys. Teoksessa. Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.). Musiikkikasvatus- Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Suomen musiikkikasvatusseura: Vaasa